

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 20.11.1979, sp. zn. 13 Co 678/79, ECLI:CZ:KSOS:1979:13.CO.678.1979.1

Číslo: 13/1981

Právní věta: Při tzv. prémiovém spoření mladých vzniká vkladový vztah mezi účastníkem tohoto spoření /1/ jako vkladatelem a státní spořitelnou, která vklad přijímá a vystavuje vkladní knížku na jméno účastníka prémiového spoření. Pokud za účastníka prémiového spoření ukládají své peníze na jeho vkladní knížku rodiče nebo jiné osoby, jde zpravidla o darování ukládaných peněžních částek. I nezletilý účastník prémiového spoření mladých má ve smyslu ustanovení § 9 o. z. způsobilost k přijetí takového daru. Pokud by později došlo k důvodnému domáhání se vrácení daru (§ 409 o. z.), týká se povinnost vrátit dar jen darovaných peněžních částek vkladový vztah mezi vkladatelem a státní spořitelnou není tím dotčen.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 20.11.1979

Spisová značka: 13 Co 678/79

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Smlouva darovací, Smlouva o vkladu, Zastoupení

Předpisy: 40/1964 Sb. § 9

§ 325

§ 329

§ 409 47/1964 Sb. § 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Karviné rozsudkem uložil žalované vydat žalobkyni vkladní knížku č. 15-766 699-7, vystavenou pobočkou státní spořitelny v K., do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V odvolání proti tomuto rozsudku se žalovaná domáhala jeho změny tak, že se žaloba o vydání vkladní knížky zamítá. Namítala zejména, že tuto vkladní knížku založila pro žalobkyni, která je její dcerou, v době její nezletilosti na prémiové spoření mladých a do ledna 1979 vklad dosáhl výše celkem 9000 Kčs, přičemž šlo o její dary žalobkyni, která s ní a jejím manželem žila do ledna 1979 ve společné domácnosti. Po dosažení zletilosti žalobkyně své chování a způsob života změnila tak, že pobývala bez vysvětlení delší dobu mimo domov, přes domluvy své chování nezměnila a v lednu 1979 se z domácnosti žalované odstěhovala. Po odstěhování zůstala vkladní knížka v držení žalované, která ji žalobkyni odmítá vydat, když má za to, že s ohledem na chování žalobkyně vůči ní a ostatním členům rodiny žalované má žalovaná nárok na vrácení daru, tj. peněžní částky uložené postupně na

vkladní knížce až do výše 9000 Kčs, protože chování žalobkyně je v rozporu s pravidly socialistického soužití. V průběhu jednání u odvolacího soudu 19. 11. 1979 pak žalovaná uplatnila vůči žalobkyni vzájemný návrh, jímž se domáhala vydání rozsudku, kterým by byla žalobkyně uznána povinnou zaplatit žalované částku 9000 Kčs.

Žalobkyně navrhovala potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako správného. Ke vzájemnému návrhu žalované uváděla, že tu nejsou důvody k vrácení daru podle ustanovení § 409 o. z., a navrhla proto jeho zamítnutí.

Krajský soud v Ostravě rozsudek soudu prvního stupně potvrdil; vzájemný návrh žalované ohledně zaplacení částky 9000 Kčs vyloučil k samostatnému řízení.

Z odůvodnění:

Jak již bylo uvedeno v rozhodnutí uveřejněném pod č. 76/1968 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR v odvolacím řízení nelze projednávat vzájemný návrh žalovaného. Protože tedy žalovaná svůj vzájemný návrh proti žalobkyni podala při jednání u odvolacího soudu, bylo nutno jej vyloučit k samostatnému projednání; příslušným pro řízení o tomto vzájemném návrhu je okresní soud v Karviné, který bude o něm jednat a rozhodne o něm.

Pokud šlo o nárok žalobkyně na vydání vkladní knížky, neshledal odvolací soud odvolání žalované proti rozsudku soudu prvního stupně důvodným.

Z opisu vkladového účtu prémiového spoření mladých č. 15-766 699-7 České státní spořitelny, okresní pobočky v K., bylo zjištěno, že je veden na jméno žalobkyně; založen byl vkladem 300 Kčs dne 21. 4. 1976 a jeho stav ke dni 12. 1. 1979 činil 10 161,90 Kčs. Tento vklad vložila postupně pro žalobkyni žalovaná, která je její matkou. Vkladní knížku má žalovaná ve svém držení.

Podle ustanovení § 325 o. z. občan má právo, aby spořitelna nebo jiná peněžní organizace k tomu určená přijímala od něho vklady na vkladní knížku; vkladový vztah mezi občanem a organizací vznikne tím, že organizace na návrh občana přijme od něho vklad na vkladní knížku. Podle ustanovení § 326 o. z. občan má právo s vkladem nakládat; má dále právo na úroky nebo jiné majetkové výhody, pokud to stanoví prováděcí předpisy. Podle ustanovení § 329 o. z. vkladní knížka může být vystavena na doručitele nebo na jméno. Podle ustanovení § 330 odst. 3 o. z. s vkladem na vkladní knížce na jméno je oprávněn nakládat ten, na jehož jméno, příjmení a adresu je vkladní knížka vystavena. Vystavená vkladní knížka je potvrzením o vkladu a spořitelna v ní vyznačuje změny vkladu a jeho konečný stav. Podle ustanovení § 8 odst. 2 vyhlášky č. 47/1964 Sb. s vkladem na vkladní knížce na jméno může nakládat ten, kdo prokáže, že je vkladatelem nebo jeho zástupcem.

V projednávané věci tedy žalovaná, která je matkou žalobkyně, v době její nezletilosti pro ni učinila u České státní spořitelny, okresní pobočky v K., vklad na její jméno jako prémiové spoření mladých. Při prémiovém spoření mladých se zakládá vkladový vztah mezi účastníkem prémiového spoření mladých jako vkladatelem na straně jedné a spořitelnou jako příjemcem vkladu na straně druhé, přičemž jde o vklad, o němž je vystavována vkladní knížka na jméno. Rodič, který pro nezletilé dítě se spořitelnou dohodl prémiové spoření mladých, tak činí jménem dítěte jako jeho zákonný zástupce (§ 27 odst. 1 o. z. a § 37 odst. 1 zák. o rod.).

Vklady pro žalobkyni žalovaná činila se souhlasem svého manžela a z prostředků spadajících do bezpodílového spoluvlastnictví. Šlo o darování těchto peněžních částek. Takovou nabídku učiněnou rodičem co do vkladů na toto spoření, je i nezletilé dítě ve věku, v němž se mu může toto spoření založit, způsobilé samo přijmout, neboť tento právní úkon odpovídá jeho rozumové a mravní vyspělosti (§ 9 a § 407 odst. 1 o. z.). Došlo tu tedy k platnému darování. Vkladní knížka je tu pouze

potvrzením o vkladu, který náleží žalobkyni, jež je v současné době jediné oprávněnou s ním nakládat. Zadržuje-li tedy žalovaná vkladní knížku, žalobkyně se právem domáhá jejího vydání (§ 132 o. z.).

Případný nárok dárce na vrácení daru podle ustanovení § 409 o. z. zakládá vůči obdarovanému pouze povinnost obdarovaného dar vrátit, aniž je tím dotčen původní vkladový vztah. To, zda žalovaná takovýto nárok vůči žalobkyni skutečně má, bude předmětem řízení o vzájemném návrhu žalované o zaplacení částky 9000 Kčs vůči žalobkyni.

Z těchto důvodů odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu podle ustanovení § 219 o. s. ř.

1) Tímto účastníkem prémiového spoření mladých je mladý člověk, který v roce zahájení pětiletého cyklu spoření dosáhne věku 15 let a v den zahájení cyklu nepřekročí 28. rok věku.